

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Pozew możesz wytoczyć tylko przed sądem cywilnym. Nie ma możliwości wytoczenia powództwa w trakcie procesu karnego, ale istnieją inne możliwości dochodzenia naprawienia szkody przed sądem karnym.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Postępowanie cywilne przeciwko sprawcy można wszcząć niezależnie od toczącego się postępowania karnego. Powinieneś liczyć się jednak z możliwością jego zawieszenia do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego. Jeżeli zaczekasz z wniesieniem pozwu do zakończenia postępowania karnego, w którym sprawca zostanie skazany, sąd cywilny nie będzie powtarzał dowodów i przyjmie za udowodnione to, co ustalił sąd karny.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje żądania (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Przed sądem cywilnym możesz dochodzić zarówno rzeczywistej szkody, jak i utraconych korzyści. Powinieneś wskazać kwoty, których zasądzenia domagasz się od sprawcy i wyjaśnić, czego dotyczą i w jaki sposób je obliczyłeś.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie ma specjalnego formularza dla takich roszczeń.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Jeżeli przedstawiś wyrok skazujący, niczego nie będziesz musiał udowadniać. Sąd cywilny będzie związany ustaleniami sądu karnego. Możesz jednak dochodzić wyższej kwoty odszkodowania, ale będziesz musiał udowodnić, że Twoje żądanie jest słuszne. Dowodami na potwierdzenie słuszności Twoich żądań mogą być zeznania świadków, dokumenty, np. rachunki, opinie.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Wszczęcie procesu cywilnego jest uzależnione – co do zasady – od uiszczenia stosownych opłat sądowych. Możesz jednak ubiegać się o zwolnienie od kosztów sądowych jeżeli wykazesz, że nie jest w stanie ich uiścić.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę otrzymać odszkodowanie, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Jeżeli nie stać Cię na opłacenie prawnika, możesz ubiegać się o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu. W tym celu należy złożyć do sądu wniosek wraz z informacją – na specjalnym formularzu - o Twojej sytuacji finansowej.

Jeżeli nie mieszkasz na stałe w Polsce, również możesz ubiegać się o odszkodowanie.

W którym momencie sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Pozew możesz wytoczyć tylko przed sądem cywilnym. Sąd go oddali, jeśli nie udowodnisz, że sprawca spowodował szkodę, albo nie udowodnisz jej wysokości. Jeżeli jednak załączysz wyrok karny, na podstawie którego sprawca został uznany winnym, sąd cywilny nie będzie mógł oddalić powództwa.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Od wyroku **sądu cywilnego** I instancji możesz wnieść apelację do sądu II instancji. Jeżeli będziesz występował bez adwokata, sąd udzieli Ci informacji, w jaki sposób wnieść odwołanie.

W toku **postępowania karnego** istnieją następujące możliwości dochodzenia naprawienia szkody:

możesz złożyć wniosek o nałożenie na oskarżonego tzw. środka kompensacyjnego - obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; jeżeli orzeczenie tego obowiązku będzie znacznie utrudnione, sąd może zamiast niego orzec tzw. nawiązkę; wniosek możesz zgłosić ustnie w toku rozprawy lub na piśmie; uwzględnienie Twojego wniosku będzie możliwe w przypadku skazania czyli stwierdzenia winy sprawcy za przestępstwo, z którego wynika szkoda lub które spowodowało wyrządzenie Ci krzywdy;

w przypadku skazania sprawcy i wymierzenia mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, sąd może zobowiązać go do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części, chyba że orzekł środek kompensacyjny;

w razie warunkowego umorzenia postępowania sąd ma obowiązek nałożenia na sprawcę obowiązku naprawienia szkody w całości lub części.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Jeżeli na sprawcę nałożono obowiązek naprawienia szkody, sąd doręczy Ci odpis orzeczenia. W przypadku gdy sprawca nie naprawi szkody a został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, możesz domagać się zarządzenia wykonania kary.

Sprawca, wobec którego warunkowo umorzono postępowanie karnego a nie naprawił szkody, musi liczyć się z podjęciem postępowania i skazaniem. Rozstrzyga o tym sąd na posiedzeniu, w którym masz prawo wziąć udział.

Wyrok sądu cywilnego zasądzający na Twoją rzecz odszkodowanie będzie wykonywany przez organ egzekucyjny, którym jest komornik.

Ostatnia aktualizacja: 12/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.